

dette efterrettelig. Der er sagt af den ærebe Rigsbogsmand for Præstø Amts 4de Valgkreds (Brun), at denne Lov var en Lov om en enkelt Mand eller om en enkelt Mandes Eiendom. Der er ligeledes sagt, at det var en Tvangslov; men Ordet „Evangslov“ forstaaer jeg ikke, hvis det i denne Retning skal bethyde mere end i næsten alle andre Retninger, hvori vi give Love; thi hvilken Lov kan nævnes, uden at den paalægger enten den Ene eller den Anden en Evang? Eller ere ikke alle Love Evangslove? Og hvorfor blive de det? Fordi Lovgivningsmagten siger: Det er det almene Bedste, der fordrer det, og derfor tvinge vi hver enkelt Borger til at bøje sig derfor; i saa Fald bør Loven altsaa have Navn af Evangslov, men ellers ikke. Gaae vi ikke frem paa lignende Maade ved mangfoldige andre Leiligheder, hvor man tvinger en Mand til at afstaae sin Eiendom, naar man mener, at Almeenvellet kræver det? Naar den ærebe Rigsbogsmand for Randers Amts 5te Valgkreds (Mourier-Petersen) har sagt, at Afløsningen maatte og burde staae begge Partier lige nær, da er det i mangfoldige Tilfælde en berettiget Tanke, men ikke her i dette Tilfælde. Har det ærebe Medlem nogensinde hørt, at en enkelt Grundeier siger: Denne Jord vil jeg sælge til Ternbane, til Landevei eller til et eller andet offentligt Anliggende? — Vier man ikke, til Lovgivningsmagten siger: Det Offentliges Tarv og Almeenvellet kræve, at den og den Eier maa afstaae sin Eiendom imod fuldstændigt Bederlag? Jeg har aldrig hørt Tale om, at Nogen her i Salen har krympet sig ved, at man har tvunget en Mand ved Lov til at afstaae sin Eiendom, notabene naar Almeenvellet kræver det. Nu skulde jeg dog ikke troe, at Nogen i denne Sal kunde være i Tvivl om, at Almeenvellet beforders ved Selveiendoms Fremme; jeg kan ikke troe det, og skulde det være Tilfældet, vilde det i høieste Grad forundre mig; men forsaavidt dette er en Sandhed, der er konstateret, maa ogsaa Principet være givet, at man maa søge saavidt muligt at fremme Selveiendom. Det kan ikke være Tvivl underkastet, at den Mand vil være Samfundet tjenligt, der dyrker og driver en Plet Jord med den Bevidsthed, at han har den fulde og uindskrænkede Hjælpelse af Jordens Frugter

til Fordeel for sig og Sine saavel i Nutid som i Fremtid. Jeg troer ikke, at Nogen kan benægte dette, Sagen taget i sin Almindelighed. Jeg har tidligere sagt, at jeg ikke vil tale om Lovens enkelte Bestemmelser, og jeg skal derfor kun tale om dens Principer. Den høitærebe Minister har sagt, at i det Forhold, som her nærmest kommer i Betragtning, var Fæsteren eller den, der eier Bygningerne, især stillet gunstigt ligeoverfor den, der eiede Jorden. Dette kan jeg ikke indrømme; Ministeren synes at gaae ud fra, hvis jeg ikke misforstod ham, at Jordbrodden halvt var tvungen til at bortfæste Jorden, naar den blev fæstelig, til den afbøde Fæsters Arvinger. Nei, det er ikke saaledes; thi saavidt jeg forstaaer Forholdet, er det ikke altid Fordelen, hvorom det dreier sig, men derimod Højhedsretten. Det vil ikke være vanskeligt i mangfoldige Tilfælde at finde en eller anden Nabo, der kan gjøre Brug af Jorden, og saa siger man til den afbøde Fæsters Arvinger: Tag Eders Bygninger bort inden en vis givent Tid; hvad Værdi de have, kommer ikke mig ved, jeg vil kun bruge Jorden. Man har ikke saa ganske saa Exempler paa, at Bondejord paa denne Maade er bleven anvendt til deraf at sammenlægge en større Gaard, for saaledes at skabe en ny Proprietair, og at den derved er gaaet tabt for Blougen til Tab for Almeenvellet; derpaa have vi, som sagt, ikke saa Exempler, og det vil i Fremtiden kunne stee ligesaavel som nu. Hvad nu angaaer Husene, da udtaalte den høitærebe Minister, saavidt jeg forstod ham, at med Hensyn til dem var det hyppigt Tilfældet, at man byggede til Fæste saaledes, at man selv eiede Bygningerne, men ikke Jorden; dette er fuldkommen rigtigt, og saavidt mig bekjendt, vrimler der i Landet af saadanne Forhold. Jeg har ikke saa ganske rigtigt forstaaet, i hvilket Forhold den ærebe Forslagsstiller vil have Loven bragt i Anvendelse paa dette Tilfælde, men hvorom Alt er foreliggende det jo ikke her ved første Behandling, ligesaakaldt som de enkelte Paragrapher nu foreligge. Jeg taler kun om Principet, idet jeg holder mig strengt til Grundlovens § 87, uden at see hen til Fæsterens eller Godseierens eller Grundeierens Fordeel; men jeg siger, og